

دانشگاه شهید چمران اهواز

خبرنامه الکترونیکی

کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد

دانشگاه شهید چمران اهواز

با ما در ارتباط باشید

www.lib.scu.ac.ir

پست الکترونیکی

lt.centlib@scu.ac.ir

تلفن تماس

۰۶۱-۳۳۳۶۰۲۴۴

دورنگار

۰۶۱-۳۳۳۸۴۰۸۳

آنچه در این شماره می خوانید

عملکرد کتابخانه مرکزی در ۶ ماهه دوم سال ۱۳۹۴/دکتر

شهناز خادمی زاده-ص ۲

افتتاحیه / ندا حمدپور-ص ۴

مصاحبه با دکتر کوبی و دکتر فرج پهلوی / مریم

سبحانی نسب-ص ۷

کارگاه های آموزشی / ملک رضوان واعظی-ص ۱۷

تاریخ شفاهی / مریم سعیدی-ص ۲۱

معرفی نرم افزار OCR / مهناز کمایی-ص ۲۶

اهواز پایتخت کتاب ایران / زهرا محمدیان-ص ۲۹

ما را در تلگرام همراهی کنید

@scu_centlib

خبرنامه

کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه شهید چمران اهواز (ویژه نامه نکوداشت دکتر کوکبی)

شماره یک - زمستان ۱۳۹۴

سردبیر: دکتر شهناز خادمی زاده

مدیر داخلی: مریم سبحانی نسب

ویراستاران: نبی زینی وند - زهرا محمدیان

همکاران این شماره به ترتیب حروف الفبا:

ندا حمدپور: کارشناس ارشد علوم سیاسی

مریم سبحانی نسب: کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی

مریم سعیدی: کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی

مهناز کمایی: کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی

زهرا محمدیان: کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی

ملک رضوان واعظی: کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی

عملکرد کتابخانه مرکزی در ۶ ماهه دوم سال ۱۳۹۴

شهناز خادمی زاده

اهداف کتابخانه

کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه شهید چمران اهواز برای رسیدن به هدف‌های زیر بوجود آمده

است:

- کمک به ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در دانشگاه.
- افزایش توانمندی‌های حرفه‌ای کارکنان.
- گردآوری و سازماندهی منابع الکترونیکی به منظور دسترس‌پذیر کردن آن‌ها.
- ارائه خدمات به اعضای هیأت علمی، دانشجویان و کارکنان دانشگاه.
- افزایش امکان دسترسی به منابع اطلاعاتی معتبر علمی و برداشتن محدودیت‌های زمانی و مکانی دسترسی به منابع.

شرح وظایف کتابخانه

- برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی برای اعضاء محترم هیأت علمی، کتابداران و دانشجویان.
- پیگیری اجرای بخشنامه‌های ابلاغی و امور مربوط به کتابخانه.
- گردآوری و سازماندهی مجموعه‌ای متناسب با گرایش‌ها و سرفصل‌های آموزشی و رشته‌های موجود در دانشگاه.
- تأمین نیازهای اطلاعاتی استادان و دانشجویان.
- بررسی مشکلات و ارائه راه حل‌های مناسب و سایر امور دیگر.

مهمترین فعالیت‌های انجام شده در شش ماهه مدیریت فعلی:

بخش مدیریت:

- برگزاری نشست‌هایی چند با حضور مسئولان کتابخانه‌های دانشگاهی به منظور هم‌اندیشی، هماهنگی و تعیین سیاست‌گذاری‌های کلی
- پیگیری مستمر جهت نصب، راه‌اندازی و آموزش نرم افزار جامع کتابخانه‌ای آذرسا، برای کتابخانه‌های دانشگاهی.

- راه اندازی شاخه مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری شیراز در کتابخانه مرکزی دانشگاه.
- برگزاری مراسم روز کتاب، کتابخوانی و کتابدار، تجلیل از کتابداران نمونه کتابخانه‌های دانشگاه.
- راه اندازی دفتر پیشینه بزرگداشت دانشگاه در کتابخانه مرکزی.
- انتشار اولین خبرنامه الکترونیکی کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه.
- به روزرسانی پورتال کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد.
- راه‌اندازی واحد علم‌سنجی در کتابخانه مرکزی.

بخش خدمات عمومی.

- به‌روزرسانی اطلاعات عضویت ۲۴۰۰ دانشجو از سامانه «سما»ی آموزش شامل دانشجویان تازه وارد و ورودی‌های سال‌های قبل در همه دوره‌های کارشناسی، ارشد و دکتری.
- فراهم آوری و در اختیار گذاشتن ۱۲۶۴۲۶ عنوان مقاله درخواستی کاربران از طریق سامانه خدمات تأمین و تحویل مدرک.
- به عضویت درآوردن همکاران و اعضای هیأت علمی در برنامه جدید کتابخانه.

بخش خدمات فنی کتابخانه

- آماده‌سازی بیش از ۲۵۰۰ عنوان کتاب، پایان نامه و طرح تحقیقاتی.
- اهدای ۱۹۰۰ جلد کتاب به کتابخانه مرکزی
- جایجایی ۷۵۰۰ کتاب مربوط به کتابخانه دانشکده ادبیات.

بخش تهیه و تأمین منابع علمی

- ارسال اخبار و اطلاعیه‌های مربوط به جلسات، کارگاه‌ها و سایر برنامه‌های کتابخانه مرکزی برای کاربران دانشگاه از طریق کانال تلگرام کتابخانه مرکزی، پست الکترونیکی و سایر سامانه‌ها.
- بررسی و برآوردن نیاز به ۳۰ درخواست مربوط به خدمات طرح امین
- بررسی و برآوردن نیاز به ۷۵ درخواست مربوط به خدمات طرح غدیر
- برگزاری نمایشگاه مجلات غیر ضروری، جهت اهداء به علاقمندان.
- اهدای بیش از ۱۵۵ عنوان کتاب به کتابخانه دانشکده اقتصاد و دانشجویان دانشگاه شهید چمران.

بخش فناوری اطلاعات

پیگیری ارتقای سخت افزار سرورهای کتابخانه مرکزی و انتقال اطلاعات نرم افزار جامع و سایر سرویس های مرتبط با کتابخانه، بر روی سایت اصلی کتابخانه مرکزی در مرکز محاسبات دانشگاه.

اخبار افتتاحیه

ندا حمدپور

افتتاح دفتر گردآوری و حفظ پیشینه دانشگاه شهید چمران اهواز

دفتر گردآوری و حفظ پیشینه و بزرگداشت دانشگاه شهید چمران اهواز در آستانه برگزاری آیین شصتمین سالگرد تأسیس دانشگاه، در تاریخ ۱۲ بهمن ماه هم‌زمان با آغاز دهه فجر انقلاب در محل کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه بازگشایی شد.

این دفتر با حضور دکتر غلامحسین خواجه ریاست دانشگاه، دکتر ابراهیم حاجی‌دولو معاون پژوهشی و فناوری و دیگر مسئولان دانشگاه بازگشایی شد. در این مراسم دکتر حاجی‌دولو اظهار کرد: این دفتر به‌عنوان زیرمجموعه بخش اسناد کتابخانه مرکزی و با هدف تأکید بیشتر بر نگهداری اسناد و مدارک دانشگاه با توجه به قدمت دانشگاه و اهمیت آثار و مدارک آن، در راستای حفظ و نگهداشت همه آثار، اسناد و مدارک به‌صورت متمرکز راه‌اندازی می‌شود. با تأسیس این دفتر می‌توان اسناد و مدارک دانشگاه را به نحو مطلوب و در خور شأن دانشگاه گردآوری و نگهداری کرد که بتوان در مواقع لزوم به‌عنوان پیشینه و سابقه تاریخی دانشگاه به‌صورت مستند از آن استفاده کرد.

همچنین در این مراسم دکتر شهناز خادمی‌زاده رئیس کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه شهید چمران اهواز، با تبیین اهداف و وظایف این دفتر اظهار کرد: این دفتر واحدی میان‌بخشی است که زیر نظر ریاست دانشگاه

میان واحدهای مختلف در زمینه‌های مشخص هماهنگی ایجاد می‌کند. یافتن راه‌هایی برای تدوین پیشینه دانشگاه از طریق پیگیری تدوین تاریخچه جامع هر یک از دانشکده‌ها، حوزه ریاست و معاونت‌های دانشگاه، تلاش برای هویت‌بخشی به دانشگاه و بازگرداندن اعتبار آن از طریق حفظ میراث گرانقدر علمی و فرهنگی دانشگاه، بزرگداشت زحمات و کوشش‌های دانشگاهیان و شناساندن دانشگاه به جامعه و مردم از اهداف تأسیس این دفتر عنوان شده است.

دکتر عباس امام مسؤول دفتر گردآوری و حفظ پیشینه و بزرگداشت دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به این که این دفتر مجموعه‌ای از اهداف و وظایف مشخص را پیگیری می‌کند، اظهار داشت: قرار است این دفتر زیرمجموعه کتابخانه مرکزی و معاونت پژوهشی دانشگاه فعالیت‌های خود را در زمینه مستندسازی پیشینه دانشگاه انجام دهد.

افتتاحیه شاخه مرکز منطقه‌ای علوم و فناوری شیراز در دانشگاه شهید چمران اهواز

شاخه مرکز منطقه‌ای در کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه شهید چمران اهواز در تاریخ ۱۴ بهمن ۹۴ بازگشایی شد. این شاخه پس از انعقاد تفاهم نامه همکاری بین دانشگاه شهید چمران اهواز و مرکز منطقه‌ای شیراز که با حضور دکتر محمدجواد دهقانی، رئیس مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری و دکتر غلامحسین خواجه، رییس دانشگاه شهید چمران در تاریخ ۱۳ بهمن ۹۴ منعقد شد افتتاح گردید.

از این پس دانشگاه شهید چمران اهواز همچون سایر شاخه‌های مرکز منطقه‌ای در کشور، دسترسی وسیع بدون محدودیت به متن کامل مقالات الکترونیکی فارسی، مقالات الکترونیکی عربی، مقالات کنفرانس‌ها، اطلاعات کتابشناختی و متن کامل برخی از پایان‌نامه‌های فارسی و انگلیسی و محتوای پایگاه‌های موضوعی موجود در وب سایت مرکز منطقه‌ای را خواهد داشت. بر اساس تفاهم نامه منعقد شده، نشریات علمی پژوهشی و علمی ترویجی دانشگاه از سوی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری چاپ و انتشار می‌باید و درون‌داد و پردازش محتوای نشریات در (ISC) و ایران ژورنال انجام خواهد گرفت. گفتنی است این مرکز در ابتدا با عنوان کتابخانه مرکزی افتتاح شد و در حال حاضر با داشتن ۲۰۰۰ مجله فارسی، ۹۰۰ مجله عربی، ۵۰۰ مجله انگلیسی و بیش از ۲ میلیون مقاله علمی، منبعی غنی از اطلاعات علمی و پژوهشی است و همچنین خدمات الکترونیکی و منابع مورد نیاز دانشگاهها و اساتید را تامین می‌کند و ایجاد این شاخه در دانشگاه زمینه ارتقاء کیفی پژوهش‌ها را فراهم می‌سازد.

مصاحبه با آقای دکتر مرتضی کوبی

استاد بازنشسته گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه شهید چمران

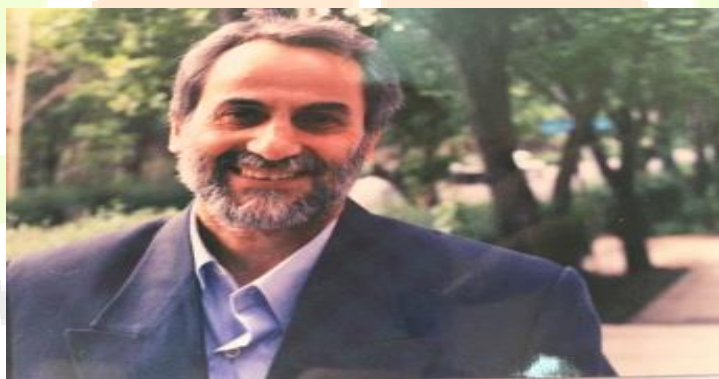
مریم سبحانی نسب

زمان مصاحبه: ساعت ۱۰ صبح روز شنبه مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۶

مکان مصاحبه: اتاق مدیریت کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه شهید چمران اهواز

استاد مثل همیشه با وقت‌شناسی مثال‌زدنی، در سر ساعت ملاقات، محکم و باوقار و با رویی گشاده و خندان وارد می‌شوند. با تشریف فرمایی ایشان فضا عوض شده و با شروع صحبت‌هایشان دلگرم می‌شویم.

تشکر می‌کنیم بابت وقتی که به ما داده‌اند و مصاحبه‌ای که قرار است در دومین شماره خبرنامه الکترونیکی کتابخانه مرکزی منتشر شود.

جناب آقای دکتر برای شروع بهتر است از محل و سال تولد شما شروع کنیم، گرچه شاید خیلی‌ها بدانند اما قطعاً ما برای آنانی که نمی‌دانند می‌پرسیم.

فروردین ۱۳۳۰ در تهران متولد شدم.

دوران ابتدایی و راهنمایی به کدام مدرسه می‌رفتید؟ نام آنجا را به یاد دارید؟

کلاس اول دبستان را در تهران شروع کردم، اواسط اول دبستان به بندر امام (بندر شاهپور قدیم) منتقل شدیم. کلاس دوم دبستان به اهواز آمدم. ۵ سال دبستان، ۶ سال دبیرستان و ۴ سال دوره کارشناسی را در اهواز گذراندم. از این رو خودم را بیشتر اهوازی می‌دانم تا تهرانی.

کلاس دوم در مدرسه حکمت، سوم، چهارم و پنجم را در مدرسه سرلشکر انصاری و ۶ سال دبیرستان را در مدرسه دکتر کریم فاطمی در منطقه امانیه سپری کردم.

لطفاً اگر امکان دارد در ابتدا بفرمایید، شما که لیسانس زبان انگلیسی خوانده بودید چه شد که آمدید مشغول تحصیل در رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی شدید؟ فکر می‌کردید چه کاره شوید؟

من برای اولین بار، زمانی که ۸-۹ ساله بودم به همراه پدرم در مسجد گوهرشاد برگه دان را دیدم و به من گفتند که برگه دانها به ترتیب حروف الفبا مرتب می‌شوند. من اصلاً فکر نمی‌کردم که به این مسیر وارد شوم. [خنده] نمیدانم. بعضی وقتها دوست داشتم مهندس شوم، گاهی اوقات خلبان، مهندس کشاورزی. ولی اصلاً فکر نمی‌کردم روزی کتابدار شوم. پس از اخذ دیپلم در کنکور شرکت کردم. سال اول قبول نشدم. برای تقویت زبان خود و شرکت در کنکور سال بعد، در کلاسهای زبانی که در دانشگاه جندی شاپور برگزار می‌شد شرکت کردم. متوجه شدم که این کلاسهای زبان دوره کارشناسی است. به علت علاقه زیادی که به زبان انگلیسی داشتم، مدرک زبان و ادبیات انگلیسی را از دانشگاه جندی شاپور گرفتم. دو سال سربازی را پس از دوره کارشناسی گذراندم. پس از سربازی در دو آزمون فوق لیسانس که یکی کتابداری تهران و دیگری ارشد زبانشناسی (به این رشته بسیار علاقه مند بودم) بود شرکت کردم.

روز آزمون ارشد زبانشناسی متوجه شدم که در رشته ارشد کتابداری پذیرفته شده‌ام. توسط یکی از اقوام متوجه شدم که در آزمون ارشد زبانشناسی پذیرفته نشده‌ام (بعدها پس از شروع به کار در دانشگاه شهید چمران توسط یکی از همکلاسیهای دوره کارشناسی متوجه شدم که در آزمون ارشد زبانشناسی قبول و نفر اول شده بودم و سرنوشت من را در این مسیر قرار داد). پس از انجام مصاحبه ارشد کتابداری که توسط پروفسور لوهر^۱ و خانمی که نام خانوادگی اشان را به خاطر ندارم، به من اطلاع دادند که نفر اول مصاحبه شدم. من به رشته کتابداری رفتم بدون اینکه شناختی از این رشته داشته باشم. البته حالا خیلی خوشحالم که در این رشته هستم. و فکر کنم رشته ای است که خیلی دوستش دارم و به نظرم رشته ای است که خیلی کار می‌شود در آن انجام داد.

1. Loher

بعد هم بفرمایید که اصلاً چه تیپ افرادی وارد این رشته می‌شدند؟ آیا دغدغه‌ها و یا هدف‌های مشترک داشتند؟ به هر حال این رشته در آن زمان بسیار تازه‌وارد بود و طبیعی هم بود که شناخت عمیقی درباره آن وجود نداشته باشد پس فکر میکنم آنهایی که وارد می‌شدند حتماً دلایلی داشتند. آیا مایلید درباره این دلایل صحبت کنید؟

بله رشته جدیدی بود. خیلی اوقات کسانی که در این رشته می‌آمدند شناختی از این رشته نداشتند و ترک تحصیل می‌کردند. چون رشته را دوست نداشتند. خصوصیت جالب این رشته این است که بعضی را به شدت جذب می‌کند و بعضی‌ها را به شدت دفع می‌کند. کسانی که اصولاً کتاب دوست بودند و اهل تحقیق و تتبع و ارزش کتاب و کتابخانه را درک می‌کردند و می‌دانستند که از این راه می‌شود به جامعه خدمت کرد وارد این رشته می‌شدند. کسانی که اهل این زمینه‌ها نبودند رها می‌کردند.

اساتید شما چه کسانی بودند؟ و همینطور هم‌کلاسی‌های شما.

دو استاد آمریکایی داشتم یکی پروفیسور لوهر و دیگری پروفیسور هیلز^۲. گمان نمی‌کنم اکنون در قید حیات باشند. دکتر لوهر از آنجایی که دانشجوی زرنگی بودم من را تشویق می‌کردند و رابطه خوبی با من داشتند. از اساتید ایرانی هم خانم دکتر نوش آفرین انصاری، مرحوم خانم پوری سلطانی، لیلی ایمن و مرحوم دکتر سینایی. فکر می‌کنم نسخ خطی را هم با دکتر ایرج افشار گذراندم. کسانی که در حال حاضر به خاطر دارم، دکتر فتاحی و همسرشان خانم دکتر پریخ که حالا جزء مشاهیر رشته هستند یک ترم از من جلوتر بودند.

شما دوره دکتری را در استرالیا گذرانید از لحاظ کتابداری آن زمان استرالیا در چه وضعیتی قرار داشت؟

در آن زمان استرالیا جزء ۴ کشور اول در حوزه کتابداری بود. آمریکا، کانادا، انگلیس و استرالیا. در آن زمان به خاطر نوع روابطی که با کشور آمریکا و انگلیس داشتیم نمی‌توانستیم به آنجا برویم. البته شرایط ادامه تحصیل دوره دکتری در فرانسه نیز برای من پیش آمد. نمره تافل من برای ادامه تحصیل در کشور کانادا نیز مناسب بود، اما به پیشنهاد وزارت علوم مبنی بر اینکه هر چه زودتر وارد دوره دکتری شوم بهتر است، استرالیا را انتخاب کردم. دکتر فرج پهلوی قبل از من به استرالیا رفته بودند در واقع به استقبال کسانی که برای دکتری کتابداری به استرالیا می‌رفتند می‌آمدند در واقع ایشان یک راهنمایی برای من بودند.

بهترین شاگردان شما در طی دوران تدریس تان چه کسانی بوده اند اگر مایلید پاسخ دهید؟

2. Hills

دانشجویان زیادی داشتم. اگر معیاری را در نظر بگیریم طبیعتاً می‌توانیم کسانی را موفق بدانیم که به مقاطع بالای علمی دست یافته‌اند. دانشجویانی را داشتیم که از دوران کارشناسی با ما بوده‌اند تا مقطع دکتری. دکتر حیدری دوره ارشد و دکتری را با ما گذراندند و در حال حاضر از همکاران بسیار خوب ما در گروه هستند.

با تجربه و تگاهی که حالا دارید واژه استاد چه تصویری به ذهن شما می‌آورد و یا اینکه شخص جنابعالی چه کسانی را استاد خطاب می‌کنید؟

سوال سختی است [خنده] واژه استاد به نظر من باید سطحی از کیفیت بالا را هم در علم و هم در اخلاق نشان دهد. یعنی من شخصیتی را استاد می‌دانم که هم از نظر علمی مدارجی را طی کرده باشد و هم از نظر اخلاقی منش استادی را داشته باشد. استاد نه فقط علم، که اخلاق را هم به دانشجو منتقل می‌کند. اینجا اشکالی وجود دارد و آن استفاده نابجا از واژه استاد است. بنده زمانیکه رئیس دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی شدم برای همه اساتید (استاد تمام) واژه پروفیسور را در نظر گرفتم.

از تجربه و تاثیرگذاری شما در طی دوران تدریس تان از زبان دانشجویان و همکاران تان شنیده ایم. نظر خود شما چیست؟ فکر می‌کنید چطور می‌شود تاثیرگذار بود؟

امیدوارم اینطور باشد [خنده] کسانی که در مورد من چنین قضاوتی را دارند در حق من لطف دارند. اگر هم تاثیری گذاشته باشم شاید تاثیر من کوچکی نباشد بلکه تاثیر من معلم است. یک معلم به هر حال زنجیروار تاثیر می‌گذارد. یک معلم وقتی درس می‌دهد ناخودآگاه تاثیر خودش را می‌گذارد.

اگر تمایل دارید نام افرادی که شما را تحت تاثیر قرار داده‌اند و به هر حال شما آنها را استاد میدانید ذکر کنید.

شخصیت‌های تاثیرگذار در زندگی من انواع شخصیت‌های مذهبی و علمی بوده‌اند. همسرم در زندگی من واقعاً اثرگذار بودند. ایشان در زندگی همواره همراه من بودند و من پیشرفت‌هایم در زندگی را مدیون ایشان هستم به این دلیل که خیلی وقتها من را برای انجام کارهایم تشویق می‌کردند. از شخصیت‌های علمی که من را تحت تاثیر قرار داده‌اند خانم دکتر پوری سلطانی بودند. جالب است که بدانید در دوره کارشناسی تنها نمره ج را از ایشان گرفتم در درس فهرست‌نویسی. بقیه نمره‌هایم همه بالا بودند. در نهایت هم فهرست‌نویس شدم. دانشمندانی هم بوده‌اند که خیلی وقتها به من الهام دادند. وقتی زندگی مرحوم پروفیسور حسینی را مطالعه می‌کردم به خودم می‌گفتم چقدر خوب است که انسان این مسیر را طی کند. من اصولاً به خواندن زندگی افراد نامدار علاقه دارم و خیلی وقتها آنها را الگوی خودم قرار می‌دهم و از آنها الهام می‌گیرم.

چرا هیچ وقت نخواستید رییس کتابخانه مرکزی شوید؟

یک باور در من است که احساس می‌کنم کار اجرایی برای عضو هیأت علمی آسیب رسان است. در مرحله اول باید معلم باشد و وقت خود را به کارهای آموزشی و پژوهشی اختصاص دهد بعد به کارهای دیگر. کارهای اجرایی که تاکنون به عهده گرفته‌ام در ارتباط با کارهای آموزشی و پژوهشی بوده است. سه دوره مدیر گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی و یک دوره رئیس دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی و دوره کوتاهی نیز رئیس کتابخانه دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی بودم. البته این باور گاهی اوقات می‌تواند درست نباشد چون بعضی از پست‌ها را فقط باید عضو هیأت علمی پر کند.

زندگی حرفه‌ای دکتر کوکبی بعد از بازنشستگی چگونه خواهد بود؟

خیال داشتم استراحت کنم هرچند استراحت برای ما معنا و مفهوم واقعی ندارد. به خودم وعده داده بودم که بعد از بازنشستگی سراغ کتابهایی بروم که وقت نکرده بودم بخوانم مثل: تاریخ تمدن ویل دورانت، شاهنامه فردوسی، مثنوی معنوی، کلیات سعدی، دیوان حافظ. چون فکر می‌کنم غرق شدن در کار زیاد من را از این کتابها دور کرد. به عنوان معلم توقعات از ما بالاست. گاهی اوقات ایمیل از طرف کسانی که نمی‌شناسیم می‌آید و در زمینه کارهای پژوهشی، بررسی مقالات، داوری پروپوزال و غیره راهنمایی می‌خواهند.

چنانچه خاطره‌ای از دوران تدریس خود دارید (تلخ یا شیرین) خوشحال می‌شویم در صورت تمایل برایمان تعریف کنید؟

زمانی که دانشجوی دکتری بودم. در استرالیا به همراه خانواده برای گردش به بیرون رفته بودیم. گوشه‌ای دنج را پیدا کردم که نماز بخوانم. در حین نماز خواندن متوجه شدم که خانم مسنی از پسرم پرسید گویا پدرت نماز می‌خواند. پس از پایان نماز، خانم مسن که دست به عصا هم بود به من گفت که لبنانی هستم و مسیحی، نماز خواندت را دیدم و به تو اطمینان می‌دهم که به هدفت می‌رسی. صحبت‌های آن خانم خیلی روی من تأثیر گذاشت.

آقای دکتر این کلمات را با کلمات یا عبارات دلخواه پر کنید.

- اهواز: شهر مطلوب من
- کتابخانه مرکزی: جای دوست داشتنی
- دانشکده علوم تربیتی: جای دوست داشتنی
- استرالیا: شاید نوعی وطن دوم

- دکتر خادمی زاده: همکاری دانشمند و بسیار فروتن
- بازنشستگی: مرحله‌ای از زندگی
- دکتر بیگدلی: دوست داشتنی
- اندیشه (پسرتان): لذت اولین فرزند
- اروند (پسرتان): بسیار دوست داشتنی
- کوی استادان: مجموعه‌ای از خاطرات

سخن آخر: اگر صحبتی در مورد شصتمین سالگرد دارید و یا هر موضوع دیگری که مدنظر خود شماست می‌توانید بیان کنید. از من دعوت شده که به عنوان استاد بازنشسته در این مراسم شرکت کنم. امیدوارم که با این جشن بتوانیم شصت سال پیشرفت آموزشی و پژوهشی را شاهد باشیم.

مصاحبه با آقای دکتر عبدالحسین فرج پهلوی

مدیر گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز

(به مناسبت بازنشستگی جناب آقای دکتر مرتضی کوکبی)

زمان مصاحبه: چهارشنبه مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۱۴

مکان مصاحبه: اتاق مدیریت کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد

نحوه آشنایی شما با ایشان چگونه و از چه زمانی بود؟

در ابتدا از اینکه فرصتی به من داده شده تا در مورد یکی از دوستان قدیمی صحبت کنم تشکر می‌کنم. همه اعضای گروه کتابداری با هم دوست و صمیمی هستند. و من خوشحال هستم که قرعه به نام من افتاد که درباره دکتر کوکبی صحبت کنم.

شاید برای شما جالب باشد که بگویم اولین برخورد من و دکتر کوکبی، برخورد شاگرد و استادی بود. ایشان استاد بودند و من دانشجو. پس از انقلاب و بازگشایی مجدد دانشگاه‌ها، من دانشجوی کارشناسی ارشد بودم. اواسط سال ۵۷ به خاطر جریانات انقلاب، چون اساتید آمریکایی بودند (کلاسها به زبان انگلیسی بودند) از کشور خارج شدند و رشته کتابداری از جمله رشته‌هایی بود که متوقف شد. بعد از انقلاب در اوایل سال ۵۸ وقتی می‌خواستیم ترم جدید را شروع کنیم درس‌هایی برای ما پیش‌بینی شده بود که اساتید وقت ایرانی قرار شد آنها را تدریس کنند. یکی از آنها دکتر کوکبی بود که درس فهرست‌نویسی را قرار شد تدریس کنند. فکر کنم ایشان آن موقع تازه از ماموریت تحصیلی برگشته بودند و به عنوان عضو هیات علمی به گروه کتابداری آن زمان پیوستند. تا آنجایی که به خاطر دارم اولین دانشجویانشان هم ما بودیم. کلاس خیلی خوب و پرباری بود. تاکیدشان روی آموزش دیویی بود. فردی بسیار جدی نشان می‌داد. بسیار خوب کار می‌کردند و من از کلاسشان لذت می‌بردم. در آن سال به دلایلی رشته ما و

چند رشته دیگر منحل شد. در آن زمان دکتر دوایی رئیس دانشگاه و دکتر پاک سرشت معاون آموزشی بودند. درخواست کردیم که ما را برای ادامه فرایند تحصیل به جای دیگری بفرستند. خوشبختانه با درخواست ما موافقت شد و ما به تهران اعزام شدیم و فقط یک ترم در اهواز بودیم. و از دانشگاه تهران فارغ التحصیل شدیم. آن زمان دکتر دیانی رئیس کتابخانه مرکزی بودند و من به عنوان پرسنل در کتابخانه مرکزی مشغول به کار شدم. دکتر کوبی آن موقع هیات علمی بودند و سمت مسئولیت بخش فهرست نویسی کتابخانه مرکزی را هم داشتند و در واقع به نوعی با هم همکار شدیم. و از آن زمان بود که رابطه ما شکل صمیمی تر و جدی تری به خود گرفت.

آیا قبل از اولین دیدار، در مورد ایشان چیزی شنیده بودید؟

قبل از آن هیچ آشنایی با ایشان نداشتم. البته بعد متوجه شدم که ایشان کتابدار کتابخانه علوم پایه پزشکی بودند.

کوبی که در روزهای ابتدایی آشنایی شناختید چگونه بود؟ کوبی کنونی چگونه است، تفاوتی داشته اند یا خیر، دگرگونی رخ داده است یا خیر، اگر رخ داده در کدام زمینه و حوزه؟

از جهاتی همان است و از جهات دیگر مثل هر انسان دیگری تغییر و تحول پیدا می کند. بسیار فرد جدی بودند. مقید به اصول و ارزش های خود بود. حالا هم به همان صورت است. در نگاه اول انسان دسترس ناپذیری به نظر می رسید اما وقتی همکار شدیم متوجه شدم که خیلی هم صمیمی و خونگرم است، بر خلاف ظاهر که خشک نشان می دهند. [خنده].

فضای گروه کتابداری آن زمان چگونه بود؟ (همان زمانی که همراه دکتر کوبی و سایرین یک گروه کتابداری تشکیل شد).

گروه را دکتر دیانی بعد از انقلاب تشکیل دادند. گروه قبل از انقلاب ساختارش متفاوت بود. قبل از انقلاب دکتر حشمت الله خرم زاده رئیس کتابخانه مرکزی بودند. کتابخانه مرکزی در آن زمان تحت نام کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد و کتب بود. گروه در دل کتابخانه مرکزی بود. یعنی مرکز آموزش کتابداری به عنوان یک گروه در فضای کتابخانه مرکزی ایجاد شده بود و اعضای گروه دکتر لری وار^۳ و جنت وار^۴، خانم دغاغله و خانم سجاد بودند. آقای پورشعبان و دکتر کوبی هم اضافه شدند. این دو اعضای جوانتر گروه بودند. اعضای اصلی گروه همان دو استاد آمریکایی بودند.

3. Lari Var

4. Janet Var

بعد از انقلاب گروه منحل و ساختار عوض شد. دکتر دیانی که آن موقع رئیس کتابخانه مرکزی بود با تکیه بر افراد موجود مجوز تاسیس گروه کتابداری را برای دوره کاردانی گرفتند، که خود دکتر دیانی، بنده و دکتر کوکبی (۳ نفر بودیم) و بعدها دکتر بیگدلی و خانم دکتر عصاره و دکتر معرف زاده که به مرور فارغ التحصیل می شدند مدرس بودیم.

آیا در زمینه کاری مشترک با هم کار کرده اید؟

متأسفانه خیر. به این علت که گرایش ایشان با من متفاوت بود. تسلط و تخصص ایشان فهرستنویسی و سازماندهی مواد بود و عمدتاً در این حوزه کار می کردند. مجالی نشد که بتوانیم کار مشترکی داشته باشیم.

دکتر کوکبی در جایگاه یک دوست چگونه انسانی است؟

بسیار والا و به معنای واقعی دوست. در دوره تحصیل در استرالیا هم افاق بودیم. خیلی صمیمی و فداکار بودند. در عین حال اصول خاص خودشان را داشتند و کاملاً به آنها پایبند بودند. ممکن بود در یک سری مسائل با هم اختلاف نظر داشته باشیم، اما به هیچ عنوان خدشه‌ای به دوستی و ارتباط ما نمی زد. در سال ۹۰ نیز این فرصت برای ما پیش آمد که با هم به سفر حج رفتیم و آنجا نیز با هم، هم افاق بودیم.

نام کوکبی شما را به یاد چه مسائلی می اندازد، با اسم ایشان چه تصویری در ذهن و دلتان شکل می گیرد؟

دوستی، تقید و پایبندی، جدیت، تدین. ایشان به هیچ عنوان انسان متظاهری نیستند. بسیار پایبند به باورهای دینی و مذهبی خود هستند. بسیار پایبند به نماز خود است. کلاً فرد خاصی هستند. [خنده]

تجلیل و تکریم کوکبی به چه میزان لازم و مفید است برای جامعه کتابداری؟

وقتی صحبت از تکریم می شود دو چیز به ذهن انسان می آید. یکی خود شخص است که شایسته تکریم باشد که تردیدی نیست که لازم است از ایشان تکریم شود. کسی که چهار دهه در حوزه علم اطلاعات و کتابداری یا هر چیز دیگری که آن را بنامیم برای فرزندان این مرز و بوم زحمت کشیده، زندگی، جوانی و خانواده خود را گذاشته و افرادی را تربیت کرده که هرکدام در جامعه منشأ اثری هستند جای شکی نیست که می بایست تجلیل و تکریم شوند. دیگری هم از بعد جامعه و اجتماعی که نگاه کنیم، اگر ما کسی را که زحمتی کشیده و شایسته تکریم است را ارج گذاری کنیم، همین خود مسئله ارزشگذاری تقویت می شود و این مهم است. یعنی یک ارزش در جامعه

حفظ می‌شود. بنابراین جامعه می‌داند که باید قدر کسانی که زحمت کشیده‌اند را دانست. و این کار، کار شایسته‌ای است و به حق. که می‌بایست انجام شود.

دکتر کوکبی در سطح کشور در مقایسه با هم‌ردیف‌های خود در چه جایگاهی است؟

ایشان در ردیف اول هستند. موضوع مهمی که در ارتباط با دکتر کوکبی وجود دارد پایه‌گذاری مارک ایران بود. تز دکتری ایشان ایجاد مارک ایران بود. بعد از وی بود که مارک ایران در کشور استفاده شد. همین یک مورد می‌تواند جایگاه دکتر را معلوم کند. همه آثار وی در تالیف، ترجمه، مقالات و سخنرانی‌هایشان در کل اثر گذار بوده و ایشان را در ردیف اول قرار می‌دهند. وی در کشور شناخته شده هستند.

از اینکه دکتر کوکبی بازنشسته شده‌اند چه حسی دارید؟

دل‌م می‌گیرد. [تاثر] به خصوص که اتاق ایشان روبروی اتاق من بوده و هر وقت که به دانشکده می‌روم انتظار دارم ایشان را ببینم و وقتی به این فکر می‌کنم که اهواز نیستند دل‌م می‌گیرد. بسیار ناراحت کننده است که فرد مؤثری از گروه رفته و از همین حالا اثراتش را می‌بینم.

آقای دکتر این کلمات را با کلمات یا عبارات دلخواه پر کنید.

گروه کتابداری: خانواده خوب

کتابخانه مرکزی: یک سازمان بسیار مؤثر و نهادی که به نظر من باید جایگاه خود را پیدا کند و نقش اصلی خود را ایفا کند. تا حالا به خاطر شرایط و مسائلی که وجود داشته هنوز به آن شرایط دلخواه نرسیده و تنگناها مانع از این بوده‌اند. نه اینکه حالا در وضعیت مناسبی نیست، بلکه باید نقش مؤثرتری در تحقیق و آموزش دانشگاه داشته باشد. دوست دارم روزی را ببینم که کتابخانه مرکزی یکی از آن جاهایی باشد که حرف اول را در آموزش و پژوهش دانشگاه می‌زند. خوب است در اینجا اشاره‌ای داشته باشم به این که در دانشگاه‌های جهان، کتابخانه‌های مرکزی به سمتی می‌روند که حضور خیلی نزدیکی در آموزش و پژوهش دانشگاه داشته باشند و اسم کتابخانه مرکزی هم در بعضی دانشگاه‌ها از جمله بریتیش کلمبیا کانادا^۵ به مرکز یادگیری (Learning center) تغییر یافته است. کتابدار جزء برنامه پژوهشی است. امیدوارم کتابخانه مرکزی ما هر چه زودتر آن جایگاه را به دست بیاورد.

دکتر کوکبی: دوست نازنین

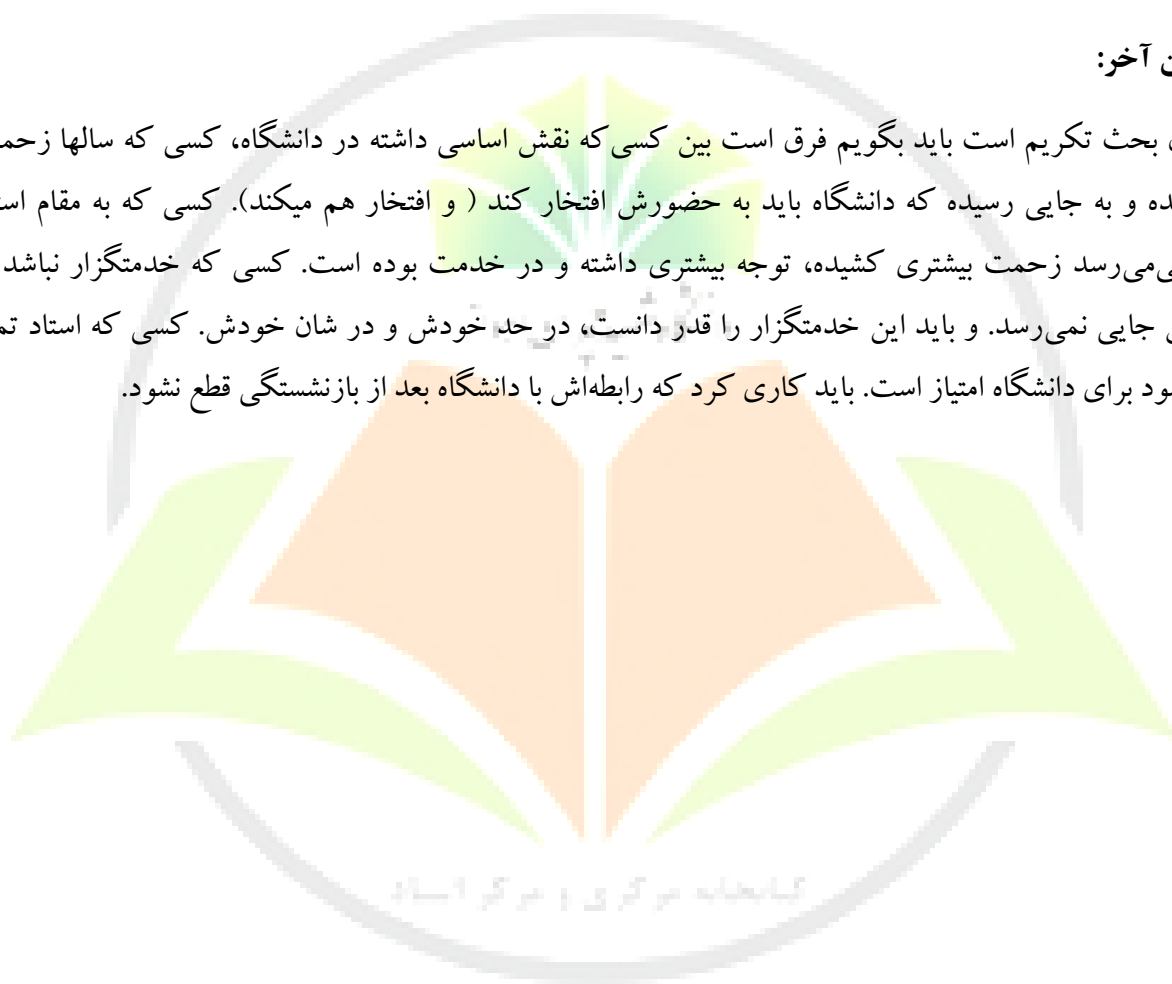
اهواز: خانه من

دانشگاه شهید چمران: یادگار باستان که مورد غفلت قرار گرفته است.

دکتر خادمی زاده: بسیار نازنین و بسیار خوش آینده و موفق.

سخن آخر:

چون بحث تکریم است باید بگوییم فرق است بین کسی که نقش اساسی داشته در دانشگاه، کسی که سالها زحمت کشیده و به جایی رسیده که دانشگاه باید به حضورش افتخار کند (و افتخار هم میکند). کسی که به مقام استاد تمامی می رسد زحمت بیشتری کشیده، توجه بیشتری داشته و در خدمت بوده است. کسی که خدمتگزار نباشد به چنین جایی نمی رسد. و باید این خدمتگزار را قدر دانست، در حد خودش و در شان خودش. کسی که استاد تمام می شود برای دانشگاه امتیاز است. باید کاری کرد که رابطه اش با دانشگاه بعد از بازنشستگی قطع نشود.

کارگاه‌های آموزشی

ملک رضوان واعظی

کتابخانه مرکزی در جهت ارتقای مهارت‌های کاربران کتابخانه در زمینه‌های مختلف، در شش ماهه دوم سال ۹۴ اقدام به برگزاری کارگاه‌های آموزشی در چهار حوزه اعضای هیأت علمی، کتابداران، دانشجویان و رابطان علم سنجی نموده است.

کارگاه‌های آموزشی ویژه اعضای هیأت علمی:

کارگاه‌های آموزشی "علم سنجی ۱ و ۲" به منظور آشنایی اعضای هیأت علمی دانشگاه با رنکینگ دانشگاهها، مؤسسات، اچ ایندکس سازمانی و آرکید در تاریخ‌های چهارشنبه ۹۴/۸/۱۳ و سه‌شنبه ۹۴/۸/۱۹ توسط دکتر فریده عصاره عضو هیأت علمی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، جهت اعضای هیأت علمی برگزار گردید. کارگاه‌های آموزشی "داوری مقالات علمی- پژوهشی در حوزه علوم انسانی" به منظور آشنایی اعضای هیأت علمی دانشگاه با انواع داوری، لزوم توجه به اهمیت قضاوت عینی در داوری، معیارهای ارزیابی مقالات، دلایل قبول یا رد مقالات علمی، شیوه‌های داوری مقالات، اخلاق و اصول داوری و نشر علمی و پژوهشی در تاریخ‌های دوشنبه ۹۴/۱۰/۷ و شنبه ۹۴/۱۰/۱۹ توسط دکتر عبدالحسین فرج پهلوی عضو هیأت علمی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، جهت اعضای هیأت علمی برگزار گردید.

کارگاه آموزشی "اصول و روش‌های چکیده نویسی انگلیسی: معرفی ساختارها و انواع چکیده‌ها" به منظور آشنایی اعضای هیأت علمی با انواع چکیده‌های انگلیسی و چگونگی نوشتن چکیده و شناخت انواع چکیده‌های ساختار یافته مورخ شنبه ۹۴/۱۱/۱۷ توسط دکتر محمود ولیدی عضو هیأت علمی دانشکده ادبیات و علوم انسانی، جهت اعضای هیأت علمی برگزار گردید.

سمینار "مدیریت دانش: اهمیت، زیرساخت‌ها و چالش‌ها" به منظور آشنایی اعضای هیأت علمی دانشگاه با انواع دانش (ضمنی و آشکار)، ضرورت مدیریت دانش، ساختار و مزیت آن و عوامل موفقیت پیاده سازی مدیریت دانش، مورخ دوشنبه ۹۴/۹/۲۳ توسط دکتر یداله مهرعلیزاده و دکتر عبدالحسین فرج پهلوی و دکتر فریده عصاره اعضای هیأت علمی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، جهت اعضای هیأت علمی برگزار گردید.

سمینار "اصول نگارش چکیده به زبان انگلیسی" به منظور آشنایی اعضای هیأت علمی دانشگاه با انواع چکیده‌های انگلیسی و چگونگی نوشتن چکیده مورخ چهارشنبه ۹۴/۹/۲۵ توسط دکتر محمود ولیدی عضو هیأت علمی دانشکده ادبیات و علوم انسانی، جهت اعضاء هیأت علمی برگزار گردید.

کارگاه‌های آموزشی ویژه دانشجویان:

کارگاه‌های آموزشی "پایان‌نامه‌نویسی" به منظور آشنایی دانشجویان با نگارش صحیح پایان نامه در تاریخ‌های سه‌شنبه ۹۴/۸/۵ و سه‌شنبه ۹۴/۸/۱۲ و چهارشنبه ۹۴/۸/۲۷ توسط دکتر محسن غدیریان فر عضو هیأت علمی دانشکده کشاورزی، جهت دانشجویان برگزار گردید.

کارگاه آموزشی "نگارش پایان نامه ۱" به منظور آشنایی دانشجویان با نگارش صحیح پایان نامه مورخ چهارشنبه ۹۴/۱۲/۵ توسط دکتر محسن غدیریان فر عضو هیأت علمی دانشکده کشاورزی، جهت دانشجویان برگزار گردید.

کارگاه‌های آموزشی "آموزش تئوری شبکه‌های عصبی و آموزش عملی (تولباکس) شبکه‌های عصبی" به منظور آشنایی دانشجویان با نرم افزار متلب^۶ در تاریخ‌های چهارشنبه ۹۴/۸/۱۳ و چهارشنبه ۹۴/۸/۲۰ توسط دکتر مصطفی کیانی ده کیانی عضو هیأت علمی دانشکده کشاورزی، جهت دانشجویان برگزار گردید.

کارگاه‌های آموزشی "Spss مقدماتی" و "Spss پیشرفته ۱" و "Spss پیشرفته ۲" به منظور آشنایی دانشجویان جهت استفاده از نرم افزار Spss در تاریخ‌های سه‌شنبه ۹۴/۸/۱۹ و سه‌شنبه ۹۴/۸/۲۶ و دوشنبه ۹۴/۹/۲ توسط دکتر امین کرایبی استاد دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، جهت دانشجویان برگزار گردید.

کارگاه آموزشی "آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی و سامانه تأمین مدرک" به منظور آشنایی دانشجویان با انواع پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی و لاتین، طرح‌های امین و غدیر، مورخ دوشنبه ۹۴/۸/۱۱ توسط ندا حمدپور، مهناز کمایی و زهرا محمدیان کارشناسان ارشد کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد، جهت دانشجویان برگزار گردید.

کارگاه آموزشی "شیوه نگارش پروپوزال" به منظور آشنایی دانشجویان با روش نگارش پروپوزال در روز شنبه ۹۴/۸/۱۶ توسط دکتر عسکر آتش افروز عضو هیأت علمی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی جهت دانشجویان برگزار گردید.

کارگاه آموزشی "خدمات تأمین مدارک علمی داخلی و خارجی (طرح امین و طرح غدیر)" به منظور آشنایی دانشجویان جهت چگونگی استفاده از سامانه تأمین مدرک، چگونگی استفاده از طرح‌های امین و غدیر،

چگونگی دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی خارج از دانشگاه، مورخ سه شنبه ۹۴/۱۲/۴ توسط ندا حمدپور کارشناس ارشد کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد، جهت دانشجویان برگزار گردید.

تورهای آموزشی "فهرست نویسی و سازماندهی" به منظور آشنایی دانشجویان با انواع فهرست نویسی، رده‌بندی‌های کنگره و دیویی، ماهیت و محاسن آن‌ها، مورخ یکشنبه ۹۴/۹/۲۲ توسط معصومه خداوردی و رویا شاهسواری کارشناسان ارشد کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد، جهت دانشجویان علم‌اطلاعات و دانش‌شناسی در بخش اطلاع‌رسانی کتابخانه مرکزی برگزار گردید.

تور آموزشی "نکته‌های تستی و گرامری زبان انگلیسی" به منظور آشنایی دانشجویان با انواع نکته‌های تستی و گرامری زبان انگلیسی و کسب مهارت در پاسخگویی به آزمون‌های زبان انگلیسی مورخ یکشنبه ۹۴/۹/۲۲ توسط ملک‌رضوان واعظی کارشناس ارشد کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد، جهت دانشجویان برگزار گردید.

تور آموزشی "آشنایی با مرکز منطقه‌ای علوم و فناوری شیراز و پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)" به منظور آشنایی دانشجویان با شورای راهبردی، اعضاء شورا، گزارش‌های استنادی از نشریات و نظام شاخص‌های عملکردی نشریات فارسی، مورخ دوشنبه ۹۴/۹/۲۳ توسط زهرا محمدیان کارشناس ارشد کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد، جهت دانشجویان برگزار گردید.

تورهای آموزشی "خدمات تأمین مدرک (تأمین مدارک علمی داخلی و خارجی)" به منظور آشنایی دانشجویان جهت چگونگی استفاده از سامانه تأمین مدرک، چگونگی استفاده از طرح‌های امین و غدیر، چگونگی دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی خارج از دانشگاه، در تاریخ‌های دوشنبه ۹۴/۹/۲۳ و سه‌شنبه ۹۴/۹/۲۴ توسط ندا حمدپور کارشناس ارشد کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد، جهت دانشجویان برگزار گردید.

تور آموزشی "آشنایی با پایگاه‌های Scopus و Proquest" به منظور آشنایی دانشجویان با پایگاه‌های اطلاعاتی لاتین Scopus و Proquest و نحوه جستجو در آن‌ها، مورخ سه‌شنبه ۹۴/۹/۲۴ توسط مهناز کمایی و مریم سبحانی‌نسب، کارشناسان ارشد کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد، جهت دانشجویان برگزار گردید.

تور آموزشی "آشنایی و نحوه جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی مگیران، نامتن و سیویلیکا" به منظور آشنایی دانشجویان با انواع پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی و نحوه جستجو در آن‌ها، مورخ سه‌شنبه ۹۴/۹/۲۴ توسط مهناز کمایی کارشناس ارشد کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد، جهت دانشجویان برگزار گردید.

تور آموزشی "سرقت علمی و راهکارهای پیشگیری از آن" به منظور آشنایی دانشجویان با تاریخچه سرقت علمی، انواع سرقت علمی و عوامل مؤثر در شکل‌گیری سرقت علمی، مورخ چهارشنبه ۹۴/۹/۲۵ توسط مریم سعیدی کارشناس ارشد کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد، جهت دانشجویان برگزار گردید.

سمینار "پروپوزال نویسی" به منظور آشنایی دانشجویان با روش صحیح نگارش پروپوزال مورخ سه شنبه ۹۴/۹/۲۴، توسط دکتر غلامرضا حیدری عضو هیأت علمی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، جهت دانشجویان برگزار گردید.

تور آموزشی "آشنایی با پایگاه Science Direct" به منظور آشنایی دانشجویان با پایگاه اطلاعاتی لاتین Science Direct و نحوه جستجو در آن، مورخ چهارشنبه ۹۴/۱۰/۲ توسط زهرا محمدیان کارشناس ارشد کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد، جهت دانشجویان برگزار گردید.

کارگاه‌های آموزشی ویژه کتابداران:

کارگاه آموزشی "علم سنجی" به منظور آشنایی کتابداران با پایگاه اطلاعاتی سایمگو جهت جستجوی مجلات و رتبه‌بندی آن‌ها و رتبه‌بندی کشورها از نظر تولیدات علمی، مورخ چهارشنبه ۹۴/۹/۴ توسط دکتر فریده عصاره عضو هیأت علمی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، جهت کتابداران برگزار گردید.

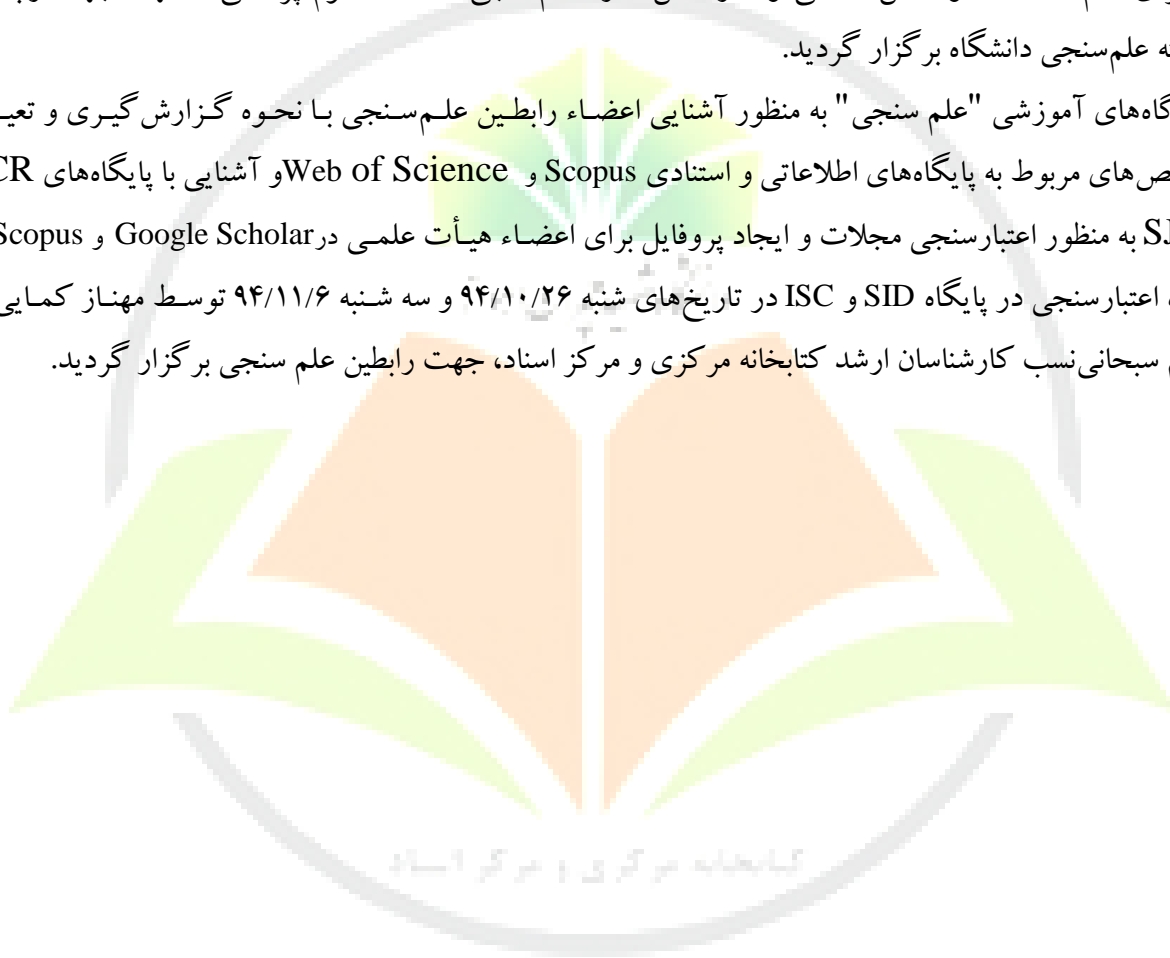
کارگاه آموزشی "کتابدار ۲۰۰" با عنوان معرفی مهارت‌ها و سوادهای جدید کتابداری" به منظور آشنایی کتابداران با انواع مهارت‌های حرفه ای کتابداری، مورخ دوشنبه ۹۴/۱۱/۱۲ توسط حسین حیدری کارشناس گروه تلاش و توسعه (یابش) جهت کتابداران برگزار گردید.

کارگاه آموزشی "طراحی پورتال کتابخانه" به منظور آشنایی مسئولان پورتال کتابخانه‌ها (کتابداران) با اهمیت ایجاد و نحوه طراحی پورتال کتابخانه، هدف پورتال، اهمیت پورتال مورخ سه‌شنبه ۹۴/۱۰/۲۲ توسط زهرا محمدیان کارشناس ارشد کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد، جهت مسئولان پورتال کتابخانه‌ها برگزار شد.

کارگاه‌های آموزشی ویژه رابطان علم سنجی:

کارگاه‌های "علم سنجی" به منظور آشنایی رابطان علم سنجی با ارزیابی مجلات در سطح ملی و بین‌المللی، نمایه استنادی منابع ESCI، اساس کار مراکز علم سنجی، شیوه کار و روش تهیه گزارشات علم سنجی از پایگاه‌های اطلاعاتی ISI و SCOPUS، اعتبارسنجی مجلات فارسی، پروفایل‌های پژوهشگران در پایگاه‌های اطلاعاتی و ORCID، در تاریخ‌های شنبه ۹۴/۱۰/۱۹ و یکشنبه ۹۴/۱۰/۲۰ و دوشنبه ۹۴/۱۰/۲۱ توسط رقیه قضاوی دانشجوی دکترای علم اطلاعات و دانش‌شناسی و کارشناس اداره علم سنجی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان جهت رابطین کمیته علم سنجی دانشگاه برگزار گردید.

کارگاه‌های آموزشی "علم سنجی" به منظور آشنایی اعضای رابطین علم سنجی با نحوه گزارش‌گیری و تعیین شاخص‌های مربوط به پایگاه‌های اطلاعاتی و استنادی Scopus و Web of Science و آشنایی با پایگاه‌های JCR و SJR، به منظور اعتبارسنجی مجلات و ایجاد پروفایل برای اعضای هیأت علمی در Google Scholar و Scopus و شیوه اعتبارسنجی در پایگاه SID و ISC در تاریخ‌های شنبه ۹۴/۱۰/۲۶ و سه شنبه ۹۴/۱۱/۶ توسط مهناز کمایی و مریم سبحانی‌نسب کارشناسان ارشد کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد، جهت رابطین علم سنجی برگزار گردید.

تاریخ شفاهی

مریم سعیدی

تاریخ شفاهی یکی از شیوه‌های پژوهش در تاریخ است که به شرح و شناسایی رویدادها و حوادث تاریخی بر اساس دیدگاه‌ها، شنیده‌ها و عملکرد شاهدان، ناظران و فعالان آن ماجراها می‌پردازد. متون این تاریخ حتی در صورت مکتوب شدن، خصلتی گفتاری دارد. گفته شده که تاریخ شفاهی هم جدیدترین و هم کهن‌ترین شیوه تاریخ نگاری است. انسان‌ها تاریخ خود را از طریق نقل و روایت اشعار و افسانه‌های منقول به نسل‌های بعدی خود انتقال دادند. این شیوه انتقال تاریخی در ایران و اسلام پیشینه‌ای بس و غنی طولانی دارد. پس از جنگ جهانی دوم و اختراع ضبط صوت تاریخ شفاهی به عنوان یک منبع تاریخی با ارزش پذیرفته شد.

تاریخ شفاهی، پژوهشی است دارای روش شناسی منحصر که از مرحله آغازین (انتخاب موضوع و تهیه طرح) تا انتها (ساماندهی منابع تولید شده) مراحل متعدد، طولانی، زمان بر و پرکاری را در برمی‌گیرد که در صورت رعایت استانداردها، نتایج آن شگرف خواهد بود. لذا برای اجرای طرح‌های تاریخ شفاهی، باید ماهیت آن درک و امکان کافی برای انجام آن فراهم شود. آنچه که در ایران برای توسعه این فعالیت بیش از هر چیز باید بدان توجه کرد، فراهم کردن امکان نظارت علمی بر تولید تاریخ شفاهی از جانب نهادهای آموزشی و پژوهشی است.

از تاریخ شفاهی تعریف‌های مختلفی شده است که اغلب دارای تشابه هستند. از جمله مارتا راس^۷ معتقد است: «تاریخ شفاهی، بیانگر یک روش تحقیق کیفی است که بر مبنای مصاحبه با اشخاص استوار است؛ برای درک معانی، تفاسیر، روابط و تجربه‌های ذهنی. تاریخ شفاهی محصولی صوتی و تصویری است که سند اصلی (یا دست اول) تاریخی و منبع اصلی پژوهش‌های تاریخی است». تاریخ شفاهی، روشی پژوهشی برای ایجاد و نگهداری اطلاعات اصلی تاریخی از حافظه افراد سهیم در رخدادهای تاریخی و یا شاهدان عینی آنها است. به عقیده لیندا شاپز: تاریخ شفاهی، اصطلاحی است که به طرز عجیبی مبهم است. این اصطلاح، به مفاهیمی در تاریخ اشاره دارد؛ از واقع‌نگاری سازمان یافته گرفته تا گفتگوهای غیررسمی درباره دوران گذشته در بین اعضای خانواده، همسایگان و همکاران؛ از همخوانی داستان‌های بیان شده درباره گذشته، تا مصاحبه‌های ضبط شده با افرادی که داستان مهمی برای گفتن دارند.

7 Ross, Martha

مطابق با تعریف واحد مجموعه‌های خاص کتابخانه دانشگاه کانزاس: «تاریخ شفاهی روش ضبط اطلاعات تاریخی به وسیله انجام مصاحبه با یک فرد درباره وقایع گذشته است». همچنین، جودیت میر^۸، تاریخ شفاهی را جمع‌آوری سازمان یافته مجموعه خاطرات افراد زنده در مورد تجربه‌هایشان تعریف کرده و گفته است: «تاریخ شفاهی، فرهنگ عامه، شایعه و یا شنیده نیست».

بنابراین، به طور کلی باید گفت: تاریخ شفاهی، یک روش پژوهش تاریخی برای جمع‌آوری و نگهداری اطلاعات تاریخی از حافظه افراد سهیم در رخدادهای تاریخی و یا شاهدان عینی آنها در هر طبقه اجتماعی است. تاریخ شفاهی، سندی از جنس صوت و تصویر است که یک منبع دست اول تاریخی است. تاریخ شفاهی، در جستجوی اطلاعات مستند شفاهی است و در پی ثبت هرگونه تجربه انسانی است که به مرور زمان و در پی بروز تغییرات سیاسی و اجتماعی و فرهنگی در خطر نابودی قرار دارد. تاریخ شفاهی به بازآفرینی تاریخ کمک می‌کند و مورخ را به صحنه رخدادهای واقعی تاریخ وارد می‌کند و این امکان را به او می‌بخشد که با یاری گرفتن از حافظه افراد، تاریخ را بازآفریند. هر چند که این آفرینش دوباره، جامع و کامل نباشد.

تاریخ شفاهی ابزاری برای جمع‌آوری اطلاعات تاریخی است. این را باید دانست که مطالعه تاریخ موجب می‌شود که ارزش‌های افراد و نیز ارزش‌های جامعه درک شود. هنگامی که درباره رخدادهای گذشته فکر می‌کنید و آنها را به امروز ارتباط می‌دهید، تشابهات و وجوه افتراق را بین جامعه دیروز و امروز ارزیابی می‌کنید و علل و عوامل بود و نبوده‌های موجود در جامعه را بهتر درک می‌کنید. برای درک تاریخ باید به منابع دست اول تاریخی رجوع کرد. مورخان منابع دست اول تاریخی را به چند دسته تقسیم می‌کنند:

- ◆ منابع نوشتاری، مانند: خاطرات، نامه‌ها، دست نوشته‌ها.
- ◆ اسناد دولتی، مانند: نامه‌ها و مکاتبات اداری، مدارک ثبت و قراردادها و غیره.
- ◆ مدارک چاپی، مانند: روزنامه‌ها، مقالات و خودسرگذشت‌نامه‌ها.
- ◆ منابع تصویری، مانند: عکس، فیلم، نقشه و کاریکاتور.
- ◆ منابع تاریخ شفاهی، مانند: گزارش شاهدان عینی و گفته‌های مستند.
- ◆ دست‌ساخت‌های بشری، مانند: ابزار و وسائل.

بنابراین، تاریخ شفاهی در بین منابع دست اول تاریخی جای دارد.

8 Mayer, Judith

نقش دانشگاه‌ها در گسترش تاریخ شفاهی

شروع، گسترش و پیشرفت تاریخ شفاهی در دنیا با آغاز به کار دانشگاه‌ها هم‌دوره بوده است و دانشگاه‌های بزرگ خصوصاً در آمریکا همواره از بانیان ایجاد پروژه‌های بزرگ تاریخ شفاهی و تشکیل دهندگان آرشیوهای بزرگ بوده‌اند.

نگاهی به تاریخ شفاهی به عنوان روشی نوین در عرصه جمع‌آوری، نگهداری و ساماندهی منابع شفاهی در کشور ما نشان می‌دهد که هنوز این مهم در کشور ما نهادینه نشده است. انبوهی از خاطرات ثبت نشده و سنت‌های فراموش شده به همراه غنای فرهنگی این مرز و بوم ضرورت توسعه، گسترش و ساماندهی آن را پدیدار می‌نماید. بازنگری در برداشت از علم تاریخ و تدریس مبتنی بر فرضیات، عینیت بخشیدن به انگاره‌ها و نمادسازی تاریخی در سطوح مختلف جامعه به منظور هویت بخشی دینی و ملی و پر کردن گسست‌های بین نسلی از نیازهای انکارناپذیر تاریخ شفاهی است. تعداد کم مراکز تاریخ شفاهی، عدم توجه دانشگاه‌ها، ناشناخته ماندن اهمیت این روش در جمع‌آوری و عدم ساماندهی منابع اطلاعاتی از موانعی است که سد راه گسترش آن است.

تاریخ شفاهی در کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد

یکی از رسالت‌های بخش اسناد کتابخانه مرکزی دانشگاه شهید چمران اهواز، جمع‌آوری مستندات است که هویت، پیشینه و تاریخ دانشگاه را دربرمی‌گیرد؛ از این رو جهت انجام این رسالت، ثبت و ضبط تاریخ شفاهی از دی ماه سال ۱۳۹۴ در بخش اسناد و مدارک کتابخانه مرکزی دانشگاه شهید چمران اهواز آغاز شد؛ و در تاریخ ۱۲ بهمن ۱۳۹۴ همزمان با آغاز دهه مبارکه فجر با تأسیس «دفتر گردآوری و حفظ پیشینه، و بزرگداشت دانشگاه» در بخش اسناد، این رسالت گسترده‌تر شد.

اهداف:

- ۱- یافتن راه‌هایی برای گردآوری پیشینه دانشگاه از طریق پیگیری تدوین تاریخچه جامع هر یک از دانشکده‌ها، حوزه ریاست دانشگاه و معاونت‌های دانشگاه.
- ۲- تلاش برای هویت بخشی به دانشگاه و بازگرداندن اعتبار آن از راه حفظ میراث گرانبه علمی و فرهنگی دانشگاه.
- ۳- بزرگداشت زحمات و کوشش‌های دانشگاهیان.
- ۴- شناساندن دانشگاه به جامعه و مردم.

وظایف:

- ۱- گردآوری و حفظ مدارک و اسناد تاریخی دانشگاه از طریق:
  - ۱-۱- جمع آوری و تهیه کتاب‌های مربوط به پیشینه دانشگاه.
  - ۲-۱- گردآوری عکس‌های قدیمی و تاریخی اشخاص و ساختمان‌های دانشگاه.
  - ۳-۱- کوشش برای نگهداری نسخه‌هایی از کتاب‌ها و پوسترها و اقلام فرهنگی با ارزش دانشگاه.
  - ۴-۱- همکاری با روابط عمومی دانشگاه در زمینه‌های تدوین و تبدیل تاریخ شفاهی دانشگاه به تاریخ نوشتاری از طریق انجام مصاحبه با پیشکسوتان دانشگاه و تدوین خاطره‌ها و توصیفات آنان.
  - ۵-۱- همکاری با روابط عمومی دانشگاه در زمینه مستندسازی وضع موجود از طریق تهیه تصویر و فیلم از اشخاص و محیط داخلی دانشگاه.
  - ۶-۱- همکاری با امور اداری دانشگاه در ملزم کردن کلیه مستخدمان دانشگاه به ارائه تصویر با کیفیت اداری و تحویل به دانشگاه برای ضبط در پرونده پرسنلی.
- ۲- آرشیوسازی:
  - ۱-۲- کوشش برای راه اندازی بخش آرشیو اسناد، مدارک، تصاویر، نقشه‌های مهندسی و گزارشات مربوط به وضعیت دانشگاه در واحدهای دانشگاهی.
  - ۲-۲- پیگیری امر تهیه گزارش کار در کلیه واحدهای دانشگاه و ضبط و حفظ اسناد مربوط به آن.
- ۳- بزرگداشت:
  - ۱-۳- قدردانی از تلاش‌ها و کوشش‌های کلیه مستخدمان دانشگاه و به ویژه پیش‌کسوتان و استادان بازنشسته از راه‌های گوناگون.
  - ۲-۳- همکاری با کانون بازنشستگان دانشگاه و کانون دانش‌آموختگان دانشگاه در زمینه احقاق حقوق قانونی آنها و دفاع از منزلت ایشان.
  - ۳-۳- نشر کتاب، نشریه و یا گاه‌نامه ادواری در این زمینه.
  - ۴-۳- راه‌اندازی نوعی موزه دایمی اسناد و مدارک دانشگاه در محوطه کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد و یا در سطح پردیس دانشگاه.

فهرست ماخذ:

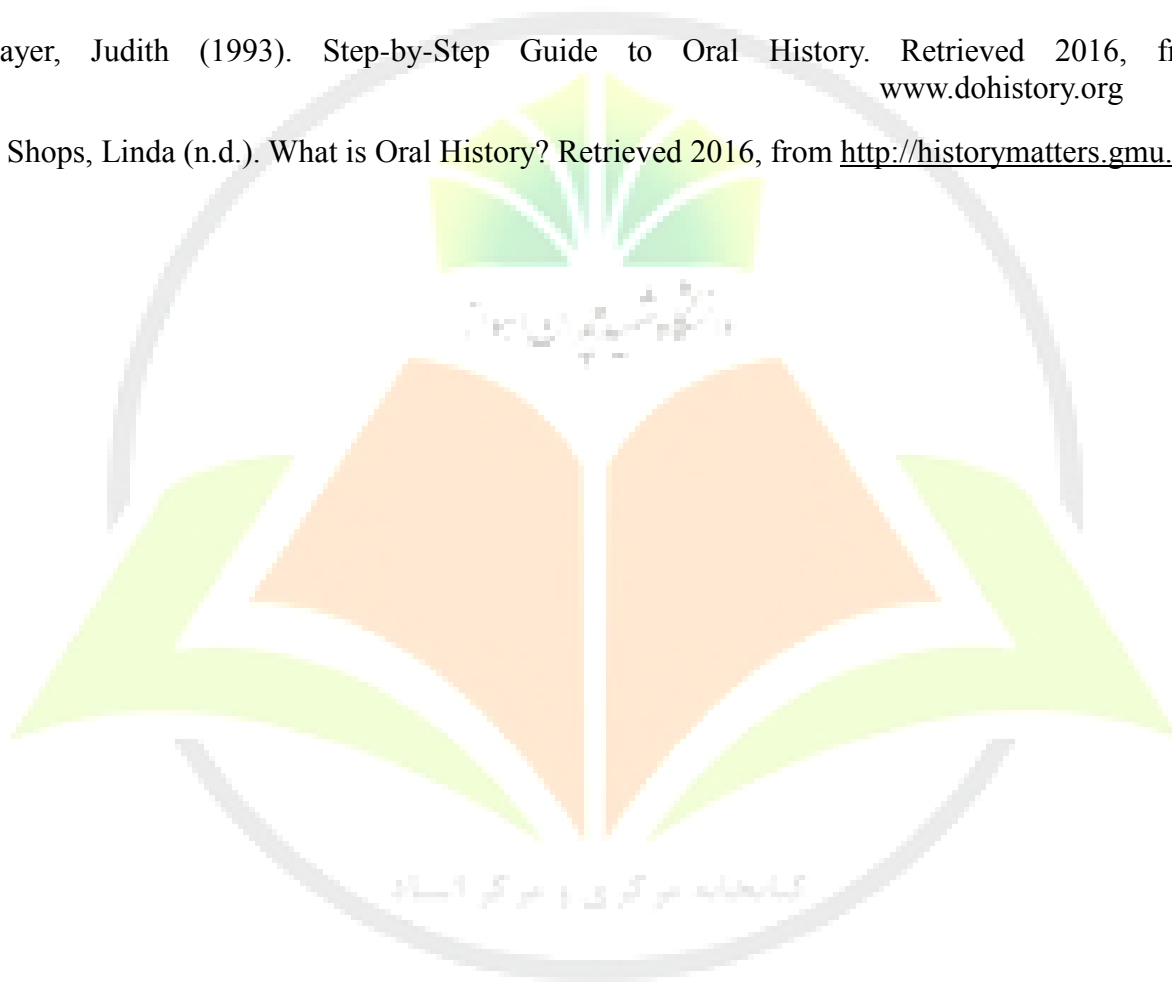
حسن آبادی، ابوالفضل (بی تا). نقش دانشگاه‌ها در گسترش تاریخ شفاهی. بازیابی ۴ بهمن، ۱۳۹۴، از <http://www.oral-history.ir/?page=post&id=1075>

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، معاونت آرشیو ملی، تاریخ شفاهی (بی تا). بازیابی ۴ بهمن ۱۳۹۴، از www.nlai.ir/Default.aspx?tabid=2601

نیک نفس، شفیقه سادات؛ صالحی فشمی، پیمان؛ محمدلو، رویا؛ آزاده، فهیمه؛ نورائی نژاد، فاطمه (۱۳۹۲). شیوه نامه تاریخ شفاهی. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، معاونت اسناد ملی.

Mayer, Judith (1993). Step-by-Step Guide to Oral History. Retrieved 2016, from www.dohistory.org

Shops, Linda (n.d.). What is Oral History? Retrieved 2016, from <http://historymatters.gmu.edu>

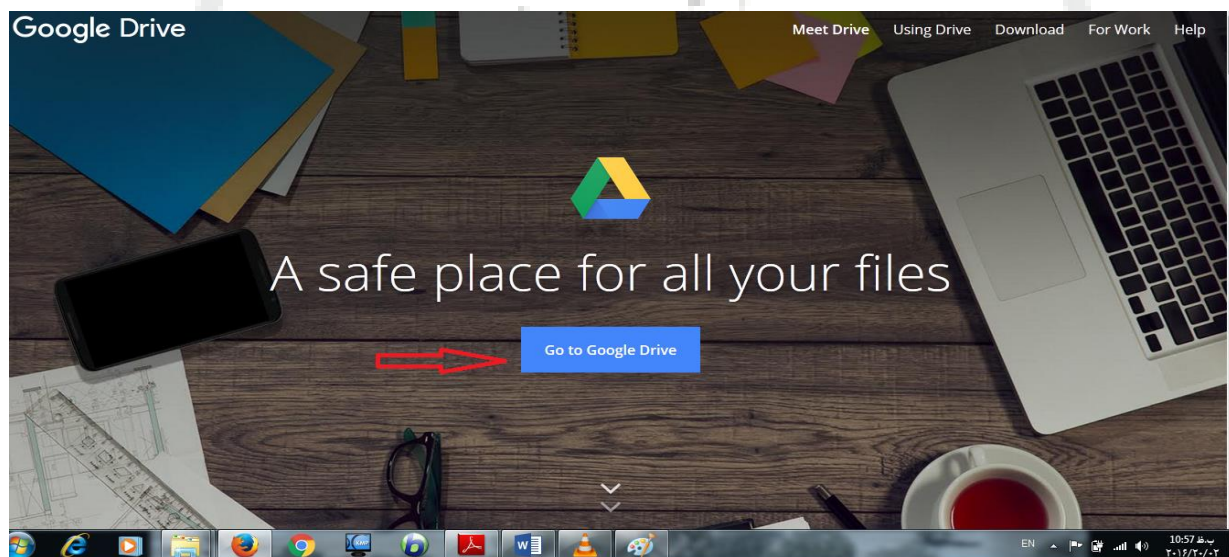
" معرفی نرم افزار OCR "

مهناز کمایی

OCR چیست؟ OCR مخفف Optical Character Recognition و یا Optical Character Reader می‌باشد. معادل فارسی این کلمه " بازنشانی و یا خوانش نویسه‌های نوری " است. در واقع از طریق این ابزار می‌توان فایل‌های اسکن شده یا تصویر و یا فایل‌های Pdf را تبدیل به متون قابل ویرایش نمود. یکی از نرم افزارهایی که می‌توان از طریق آن عملیات OCR را انجام داد Google Drive می‌باشد.

مراحل انجام کار:

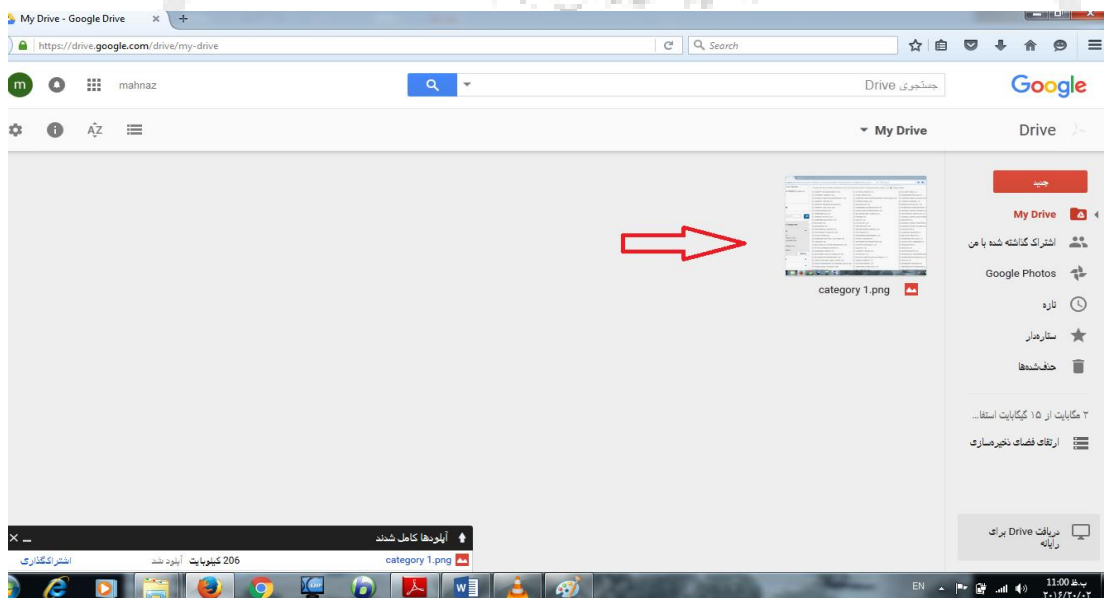
در مرحله اول باید یک نام کاربری و رمز ورود در گوگل داشته باشید. سپس به آدرس [Google.com/Drive](https://www.google.com/Drive) مراجعه کنید. کلیک بر گزینه Go to Google Drive

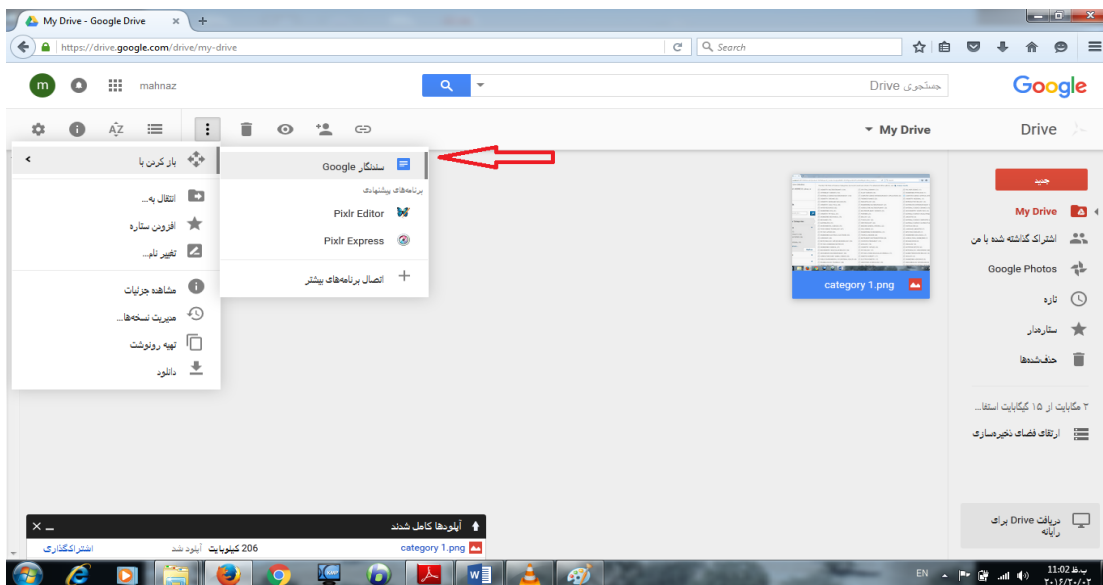
در این صفحه امکان OCR نمودن فایلها وجود دارد. جهت انجام این کار، فایل اسکن شده یا عکس یا فایل pdf را انتخاب و Upload نمایید.

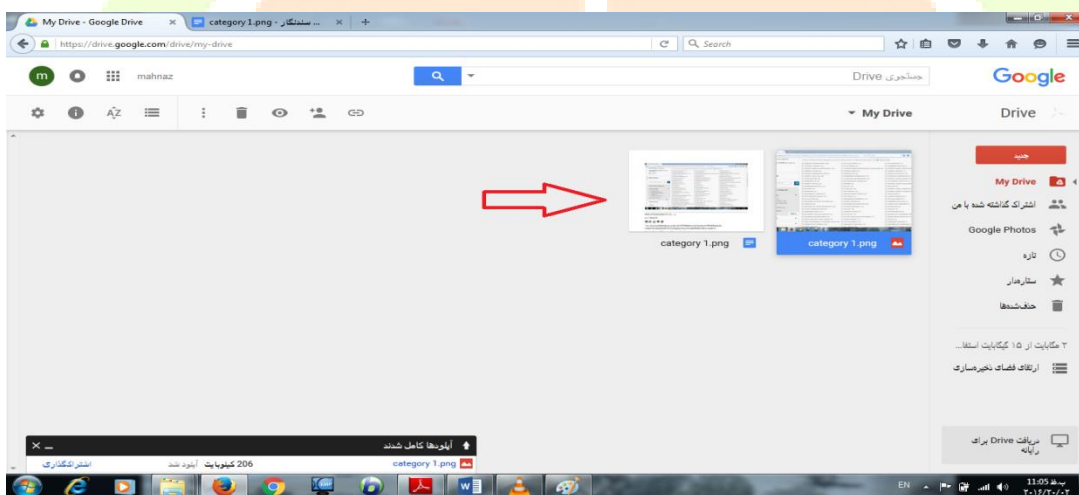
سپس روی فایل Upload شده کلیک نمائید.

در این مرحله بر گزینه More actions (عملگرهای دیگر) کلیک کنید. سپس Open with و روی گزینه Google Docs (سندنگار Google) کلیک کنید.

مدت زمانی که طول می کشد فایل در Google Docs باز شود بستگی به حجم فایل دارد. پس از OCR شدن، فایل مورد نظر کنار فایل قبلی قرار می گیرد. با کلیک بر روی فایل جدید می توان هر گونه ویرایشی را روی متن آن انجام داد. نکته مهم: در OCR نمودن فایل های فارسی باید کیفیت DPI بالای ۳۰۰ باشد تا بتوان بر روی آن عمل پردازش را انجام داد.

منبع:

هرندی پور، محمد. (۱۳۹۴). جزوه آموزشی "آشنایی با ابزارهای کاربردی دیجیتال سازی".

اهواز: پایتخت کتاب ایران

زهرا محمدیان

مقدمه

بر اساس بیانیه هیأت داوران پایتخت کتاب ایران، شهر اهواز در تاریخ ۲ اسفند ماه ۱۳۹۳ از میان پنجاه شهر دیگر به عنوان اولین پایتخت کتاب ایران معرفی شد.

اهواز به دلیل ارائه برنامه‌های نوآورانه، مشارکت جوانه، مؤثر و منسجم و استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی، تشکل‌های مردمی، صنایع و مراکز ورزشی و فرهنگی، لوح افتخار وزرای کشور و فرهنگ و ارشاد اسلامی و لوح تقدیر کمیسیون ملی یونسکو را دریافت کرد.^۹

پایتخت کتاب ایران عنوان طرحی به تبع از طرح پایتخت جهانی کتاب است. در این طرح سالانه یک شهر به عنوان پایتخت کتاب انتخاب می‌شود. در اولین همایش رقابت شهرهای ایران برای کسب عنوان پایتخت کتاب اهواز موفق به اخذ این عنوان شد. در این مدت یک ساله ناظران سازمان یونسکو و مسوولان کشوری از روند اجرای طرح‌های پایتخت کتاب در اهواز دیدن خواهند کرد.^{۱۰}

پیشینه

پایتخت کتاب جهان از سال ۲۰۰۱ میلادی به این سو هر ساله از سوی سازمان یونسکو به منظور اشاعه شوق کتابخوانی در جوامع به خصوص توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته به شهری داده می‌شود که در جهت تقویت جایگاه کتاب و خواندن آن کوشش شایانی کرده باشد.

انتخاب پایتخت کتاب جهان با فناوری و پیشرفت کشورها ارتباطی ندارد بلکه طرح‌های ارائه شده توسط کشورهای مختلف در راستای ارتقای جایگاه کتاب و کتابخوانی مدنظر قرار دارد در این راستا با وجود کشورهای

۹. چرا اهواز پایتخت کتاب ایران شد؟: خبرگزاری مهر

<http://www.mehrnews.com/news/2502278/%DA%86%D8%B1%D8%A7-%D8%A7%D9%87%D9%88%D8%A7%D8%B2->

<http://www.mehrnews.com/news/2502278/%DA%86%D8%B1%D8%A7-%D8%A7%D9%87%D9%88%D8%A7%D8%B2-%D9%BE%D8%A7%DB%8C%D8%AA%D8%AE%D8%AA-%DA%A9%D8%AA%D8%A7%D8%A8-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%B4%D8%AF>

اروپایی که دارای امکانات و فناوری‌های نوین هستند شهرهای مثل بندر هارکوت نیجریه و بانکوک تایلند و... به عنوان پایتخت کتاب جهان معرفی شده‌اند.

یونسکو با کمک سه مرکز بین‌المللی شامل انجمن ناشران بین‌المللی کتاب، اتحادیه بین‌المللی فروشندگان کتاب و اتحادیه بین‌المللی انجمن کتابخانه‌ها شهر پایتخت کتاب جهان را تعیین می‌کند.^{۱۱}

پیشینه اجرای طرح در ایران

وزارت کشور طرح انتخاب پایتخت کتاب ایران را فرصتی برای مدیریت شهری در بحث ارتقای سطح فرهنگ عمومی و شهروندی دانست، که می‌تواند به افزایش سرانه مطالعه در بین شهروندان و در نتیجه رشد علمی کشور شود. این طرح اولین تجربه ملی برای ایران در این زمینه به شمار می‌رود که موجب می‌شود به مرور زمان به معیارهای جهانی انتخاب پایتخت کتاب نزدیک شد.^{۱۲}

معیارها و دلایل انتخاب

طبق اظهارات دبیر طرح انتخاب پایتخت کتاب ایران در این طرح ۱۵ مولفه در دو گروه عمومی و اختصاصی مد نظر هیأت داوران بود.

اهواز با ۵ طرح پا به این رقابت گذاشت که عناوین آن شامل «شبکه مجازی کتاب ایران»، «سیمای کتاب»، «مجموعه شهر کتاب اهواز»، «جشنواره مکتب جنوب» و «کتاب سال خوزستان» است که تنوع و تکثر این طرح‌های زاینده به گونه‌ایست که به ایجاد طرح‌های فرعی متعددی منجر می‌شود.

از عوامل مهم این انتخاب، امکان عملیاتی شدن ایده‌های مطرح شده و ضمانت اجرایی آن بود، که مستندات ارائه شده، نشان از مذاکرات و رایزنی‌های گسترده میان بخش‌های دولتی، خصوصی و مردمی در شهر اهواز داشت. همچنین شبکه‌سازی و تشکیل گروه‌های مختلف برای اجرای این برنامه‌ها از عوامل مهم دیگر بود.^{۱۳}

۱۱ همه چیز درباره پایتخت جهانی کتاب ۲۰۱۶

<http://www.ibna.ir/fa/doc/report/197897/%D9%87%D9%85%D9%87-%DA%86%DB%8C%D8%B2-%D8%AF%D8%B1%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D9%87-%D9%BE%D8%A7%DB%8C%D8%AA%D8%AE%D8%AA-%D8%AC%D9%87%D8%A7%D9%86%DB%8C-%DA%A9%D8%AA%D8%A7%D8%A8-2016>

۱۲ همشهری آنلاین

<http://www.hamshahronline.ir/details/280523/Book/bookcenters>

۱۳ اهواز چگونه نخستین پایتخت کتاب ایران شد؟ دبیر طرح انتخاب پایتخت کتاب ایران پاسخ داد.

تأثیر انتخاب اهواز به عنوان اولین پایتخت کتاب ایران

این انتخاب مسؤلیت دوجندانی بر عهده نهادهای فرهنگی اهواز خواهد گذاشت. این شهر باید در سال آینده تمام طرح‌های خود را اجرا کند و دبیرخانه طرح انتخاب پایتخت کتاب ایران بر این روند نظارت خواهد داشت. باید از این موفقیت استفاده کرده و تمام تلاش خود را برای کسب عنوان بالاتر یعنی پایتخت کتاب جهان به کار بست. اگر کلیه برنامه‌ها اجرایی شود، در گام بعدی اهواز کاندید پایتخت جهانی کتاب می‌شود. و این بستگی به عملکرد و فعالیت‌های ارائه شده از سوی این شهر دارد. اینکه آن شهر یا آن استان در حوزه اشاعه کتابخوانی چه گام‌هایی برداشته است، اصلی‌ترین مسئله‌ای است که یونسکو مد نظر خواهد داشت^{۱۴}.

انتخاب اهواز به عنوان پایتخت کتاب ایران محرکی برای توسعه فرهنگی و اجتماعی این شهر تلقی می‌شود و فعالیت‌های فرهنگی در صدر قرار خواهد گرفت.

از اثرات مهمی که به سرعت نمود پیدا کردند می‌توان از ارتقای رتبه خوزستان در حوزه تولید و نشر کتاب از رتبه ۲۱ به ۱۰ در کشور و همچنین تفویض شورای نظارت کتاب به خوزستان که باعث تسریع در کار ناشران و کاهش هزینه رفت و آمد و زمان اخذ مجوز و در نتیجه افزایش تولید بیشتر کتاب در این استان گردید.^{۱۵}

<http://www.ibna.ir/fa/doc/longint/218719/%D8%A7%D9%87%D9%88%D8%A7%D8%B2-%DA%86%DA%AF%D9%88%D9%86%D9%87-%D9%86%D8%AE%D8%B3%D8%AA%DB%8C%D9%86-%D9%BE%D8%A7%DB%8C%D8%AA%D8%AE%D8%AA-%DA%A9%D8%AA%D8%A7%D8%A8-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%A8%DB%8C%D8%B1-%D8%B7%D8%B1%D8%AD-%D8%A7%D9%86%D8%AA%D8%AE%D8%A7%D8%A8-%D9%BE%D8%A7%D8%B3%D8%AE>

۱۴ خبرگزاری میراث فرهنگی

<http://www.chn.ir/NSite/FullStory/Print/?Id=115406>

۱۵ خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران: مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی خوزستان: انتخاب اهواز در پایتخت کتاب ایران رتبه تولید و نشر استان را

ارتقا داد:

<http://www.irna.ir/fa/News/81929027/>